

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[10]

- अ) भारतीय शेती हा क्षेत्रातील सर्वात मोठा उद्योग आहे.
i) सरकारी	ii) खाजगी
iii) सहकारी	iv) यांपैकी नाही
- ब) शेती क्षेत्रात बेरोजगारी आढळते.
i) छुपी	ii) उघड
iii) घर्षणात्मक	iv) यांपैकी नाही
- क) जमीनदारी पध्दतीमध्ये चे शोषण केले जात होते.
i) सावकार	ii) कुळ
iii) शेतमजूर	iv) यांपैकी नाही
- ड) नवीन तंत्रज्ञानाचा अंगिकार करून शेतीची उत्पादकता वाढविणे म्हणजे क्रांती होय.
i) हरित	ii) धवल
iii) लाल	iv) यांपैकी नाही
- इ) भारतात मुळे भूधारण क्षेत्रात घट होत आहे.
i) लोकसंख्या घट	ii) लोकसंख्या वाढ
iii) रस्ते बांधणी	iv) यांपैकी नाही
- फ) उद्योग अंशतः किंवा पूर्णतः कुटुंबातील सदस्यांच्या मदतीने चालविले जातात.
i) कुटीर	ii) लघु
iii) मध्यम	iv) मोठे

- य) हे औद्योगिक आजारपणाचे महत्वाचे कारण आहे.
- i) अतिरिक्त मागणी ii) जादा भांडवल ✓
- iii) वीज कपात iv) यांपैकी नाही
- र) हे संवाद साधण्याचे उत्तम साधन आहे.
- i) वर्तमानपत्र ii) भ्रमणध्वनी
- iii) पुस्तक iv) यांपैकी नाही
- ल) भारतीय रेल्वे हा क्षेत्रातील सर्वात मोठा उद्योग आहे.
- i) सरकारी ii) खाजगी
- iii) सहकारी iv) यांपैकी नाही
- व) पर्यटन उद्योग मिळवितो.
- i) कपडे ii) धान्य ✓
- iii) परकीय चलन iv) यांपैकी नाही

प्र.2) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

[20]

अ) भारतीय शेतीच्या अल्पउत्पादकतेची कारणे स्पष्ट करा.

किंवा

भारतीय अर्थव्यवस्थेतील सेवा क्षेत्राचे महत्व सांगा.

ब) भारतीय लघुउद्योगांच्या समस्या स्पष्ट करा.

किंवा

1991 नंतरच्या भारताच्या विदेशी व्यापाराची रचना आणि दिशा स्पष्ट करा.

प्र.3) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) हरित क्रांतीचे गुण
- ब) शेती विपत्तीची कारणे
- क) औद्योगिक आजारपणाची कारणे
- ड) रेल्वे वाहतूकीचे फायदे
- इ) पर्यटन उद्योगाचे महत्व
- फ) विदेशी क्षेत्राचे महत्व